

Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

ASIA Valitus Kaavin kunnanvaltuuston päätöksestä 28.4.2025, 14 §, Kirkonkylän asemakaavan vahvistaminen

VALITTAJA Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä
Museokatu 4
70100 Kuopio

VALITTAJAN ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

Mirja Niemi
varatuomari
T:mi Oikon, y-tunnus 1159715-6
Matinkuja 6, 43100 Saarijärvi
mirja.niemi@tutanota.com
puh. 040 8479 521

VALITUS

MUUTOSVAATIMUKSET

Kaavin kunnanvaltuuston päätös on siltä osin kuin Kaavin kirkolle on asemakaavassa annettu merkintä SR lainvastaisena kumottava.

SELVITYS VALITUSAJAN LASKEMISESTA

Valitusasiakirjan liitteenä oleva pöytäkirjan ote ilman muutoksenhakuosoitusta tai – ohjetta on lähetetty Järvi-Kuopion kirkkoherran Juha Hagmanin sähköpostiin 30.4.2025. Muuta tiedoksiantoa seurakuntayhtymälle ei ole tullut. Kaavin kunnan verkkosivuilla on julkaistu kokouspöytäkirja muutoksenhakuohjeiden, mutta verkkosivun aineistosta ei käy ilmi, milloin pöytäkirja on julkaistu tietoverkossa.

PERUSTEET

1. PERUSTELUIDEN YHTEENVETO

Kaavin kunnanvaltuusto on päättänyt asemakaavassa Kuopion seurakuntayhtymän omistaman Kaavin kirkon suojelusta, vaikka sillä ei ole toimivaltaa päättää kirkollisen rakennuksen suojelusta. Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:n 3 momentin mukaan kirkollisista rakennuksista säädetään kirkkolaissa – ei siis asemakaavassa tai rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain perusteella.

Kaavin kunnanvaltuusto ei ole perustellut päätöstään Kaavin kirkon suojelusta. Kaavan vahvistamispäätöksestä ei käy ilmi, perustuuko valtuuston päätös alueidenkäyttölain 57 §:n 2 momenttiin vai 3 momenttiin, eikä kaavan valmisteluaineistoon (kappale 4.1, maakunnallisesti arvokkaat kohteet) sisälly Kaavin kirkkoa tai sitä koskevia inventointiaineistoon sisältyviä suojeluperusteita. Kaavin kirkkoa koskevalle suojelumääräykselle ei ole esitetty alueidenkäyttölain tai rakennussuojelulain mukaisia perusteita.

Kirkon suojelumääräysten kohtuullisuutta ei kaavaa laadittaessa ole selvitetty. Kaavan taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia tai kirkon teknisiä ja rakenteellisia merkittäviä ongelmia ei päätöksessä ole huomioitu. Suojelua koskeva päätös on rakennuksen omistajan kannalta kohtuuton.

2. KAAVAN VAHVISTAMISMENETTELY

KAAVOITUSMENETTELYN VAIHEET

Kaavin kunta käynnisti asemakaavan laatimisen maanomistajakuulemisilla keväällä 2021. Kunnanhallitus hyväksyi ja päätti asettaa 31.8.2022 päivätyn asemakaavaluonnoksen liiteasiakirjoineen julkisesti nähtäville sekä lausunnoille 13.9.2022. Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan

”Kirkonkylän asemakaavapäivityksen tavoitteena on kirkonkylän asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen kokonaisuudessaan. Kaikki erilliset kirkonkylän asemakaavat yhtenäistetään kaavamääräysten ja merkintöjen osalta ja vietään numeeriseen muotoon, sovittaen asemakaava uudelle kirkonkylän alueelle v. 2020 laaditulle pohjakartalle. Tavoitteena on helpottaa voimassa olevien asemakaavojen seurantaa ja hallintaa, jolloin lopputuloksena syntyisi yksi lainvoimainen ja ajantasainen asemakaava.

Tarvittaessa tehdään pienimuotoisia päivityksiä itse asemakaavaratkaisuihin, mikäli ne osoittautuvat tarpeellisiksi.”

Aikaisemmissa yleis- tai asemakaavassa Kaavin kirkkoa ei ollut pidetty millään tavalla rakennussuojelukohteena, mutta nyt kaavaluonnoksessa Kaavin kirkolle oli annettu kaavamerkintä SR-1. Kaavavalmistelijan vastineessa kaavaluonnoksesta annettuihin lausuntoihin (vastine luonnospalautteeseen 1.2.2023) todettiin, että Kaavin kirkon kunto ja rakennustekniset vauriot huomioon ottaen soveltuvin kaavamerkintä kirkolle on SR-1 -merkintä, eikä sitä ole perusteltua muuttaa ehdotomaksi suojelumääräykseksi. Kunnanhallitus hyväksyi 6.3.2023, § 35, nämä esitetyt perustelut ja kaavamerkinnän päättäessään asettaa kaavaehdotuksen nähtäville sekä pyytää siitä lausunnot.

12.2.2024, 23 §, kunnanhallitus esitti kunnanvaltuustolle kirkonkylän asemakaavan hyväksymistä poiketen kuitenkin aiemmasta päätöksestään ja valmistelusta siten, että se esitti Kaavin kirkolle ehdotonta suojelua tarkoittavaa SR -merkintää. Perusteita kaavamerkinnän muutokselle se ei ilmaissut. Esityksessään se vielä nimenomaisesti hyväksyi ehdotuspalauteesta annetussa vastineessa 17.11.2023 esitetyt seuraavat argumentit sille, mistä syystä Kaavin kirkolle ei voida asettaa SR-merkintää (vastineen yhteenvedo 17.11.2023):

”Edellä kuvatun perusteella SR-1 -merkinnän määräystä ei ole perusteltua muuttaa --- ehdottomaksi suojelumääräykseksi. SR-1 -merkintä tällöin menettäisi juurikin merkinnän tarkoituksen suositella säilyttämistä, mutta ei kuitenkaan pakottaa siihen, jos purkamiselle on lainsäädännön edellyttämät perustelut.

Harkittaessa kirkolle asemakaavaan ehdottoman suojelumerkinnän osoittamista, tulee ottaa huomioon rakennuksen suojelusta ja sen edellyttämistä mahdollisista korjauksista aiheutuvien kustannusten kohtuuttomuus ja se, että kirkkorakennuksella ei ole tähän saakka ollut minkäänlaista voimassa olevaa suojelupäätöstä. Näillä perusteilla asemakaavan laadinnan myötä korvausvelvollisuus kohdentuisi mahdollisesti asemakaavaa laativalle kunnalle.

Oikeudellinen korvausvelvollisuus ratkaistaan esim. siinä vaiheessa, jos kirkko edellytetään korjattavaksi tai mahdollinen purkulupa evätään. Huomioitavaa on myös, että kirkolle ei ole tehty kirkkolain mukaista suojelupäätöstä. Korvausmenettelyt ja -vastuut ratkaistaan erimielisyystapauksissa lopulta mm. edellä mainituilla ja kuvatuilla lainsäädännön perusteilla mahdollisessa oikeuskäsittelyssä.

Yksi perustelu ehdotonta suojelua lievempään merkintään on osaltaan myös aikaisemmin laadittu ja kunnan valtuustossa 18.12.2018 hyväksytty ja lainvoimainen Kirkonkylän oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jossa kirkolle ei ole osoitettu suojelumerkintöjä. Ehdotonta suojelumerkintää kirkolle eivät ole vaatineet myöskään P-S ELY-keskus eikä Pohjois-Savon liitto. Käytyjen keskustelujen perusteella alueellinen vastuumuseokaan ei ole täysin ehdoton suojelumerkintäesityksensä.”

Kunnanhallitus siis hyväksyi kaavaselostuksen perustelut sille, että ehdoton suojelu ei tule kysymykseen, mutta samalla päätti esittää kunnanvaltuustolle ehdotonta suojelua ilman minkäänlaista täydentävää kohtuullisuusarviota tai perusteluja. Vastaavasti kunnanvaltuusto hyväksyi sekä kaavan että em. kaavaselostuksen kunnanhallituksen esityksen mukaisesti 27.2.2024.

Päätökseen sisältyneen menettelyvirheen takia valtuusto päätti 10.6.2024, 5 §, kumota kaavan vahvistamista koskevan päätöksensä. Kunnanvaltuusto lisäsi päätökseensä ns. ponnen, jossa se totesi valtuuston tahdon olevan, että Kaavin kirkon merkintä tulevassa uudelleen valmisteltavassa kaavassa tulee olla SR.

Asemakaava on valmisteltu uudelleen kunnanvaltuuston antaman tahtotilamääräyksen mukaisesti.

Kuopion seurakuntayhtymä antoi uudesta kaavaehdotuksesta lausunnon, jossa kuvattiin kaavan taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset seurakuntayhtymälle, kirkon tekniset ja rakenteelliset ongelmat, sekä todettiin, että SR-merkinnälle ei ole alueidenkäyttölaissa tarkoitettuja perusteita. Lausumista annetussa vastineessa (vastineet ehdotus 2_palautteeseen 12.3.2025) kaavanlaatija totesi yhteenvedona, että em. näkökulmat tulee ottaa lain edellyttämällä oikeudenmukaisella tavalla päätöksenteossa huomioon.

Kaava vahvistettiin 28.4.2025 uudelleen siten, että kaavassa Kaavin kirkko on varustettu merkinnällä SR. Päätöksessä ei perusteltu valmisteluaineiston kanssa ristiriitaista kaavamerkintää eikä tuotu esiin, miten mm. seurakuntayhtymän lausunnossa tuodut näkökulmat olisi otettu päätöksenteossa huomioon. Kohtuullisuusarviota ei tehty.

3. YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

3.1. KUNNANVALTUUSTO ON YLI TTÄNYT TOIMIVALTANSA

Kaavin kirkko on kirkkolain (14.4.2023/652) 21 §:n tarkoittama kirkollinen rakennus. Kirkollisten rakennusten suojelusta säädetään kirkkolain 22 §:ssä, jossa määritellään, mikä on kirkollisen rakennuksen suojelun tavoite. Lainkohdan mukaan ennen vuotta 1917 rakennettu kirkollinen rakennus on suoraan lain nojalla suojeltu. Kirkkohallitus voi määrätä tätä myöhemmin käyttöön otetun kirkollisen rakennuksen suojeltavaksi kirkkolain 22 §:n 2 momentissa säädetyn perustein. Kirkollisen rakennuksen suojelusta päättää kirkkohallitus.

Alueidenkäyttölain 57 §:n 2 momentin mukaan, jos aluetta tai rakennusta on esim. rakennetun ympäristön tai kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa siitä tarpeellisia määräyksiä. Määräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia. Mainitun lain 57 §:n 3 momentin mukaan asemakaavaan voidaan ottaa 2 momentin säännöksen estämättä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetun kohteen suojelemiseksi tarpeelliset määräykset.

Jotta rakennuksen suojelusta sen kulttuuriarvojen vuoksi voitaisiin päättää asemakaavan vahvistamisen yhteydessä, päätökselle tulee olla rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaiset perusteet. Suojeltavan rakennuksen tulee olla rakennusperinnön suojelemisesta annetussa laissa tarkoitettu kohde.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 2 §:ssä säädetään mainitun lain soveltamisalasta. Lain 2 §:n 3 momentin mukaan kirkollisista rakennuksista säädetään kirkkolaissa sekä ortodoksisesta kirkosta annetussa laissa eli lakia rakennusperinnön suojelemisesta ei sovelleta kirkollisiin rakennuksiin. Hallituksen esityksessä (101/2009 vp, s. 24) todetaan yksiselitteisesti, että lakia ei esitetä sovellettavaksi muinaisjäännöksiin eikä evankelisluterilaisen ja ortodoksisen kirkon kirkollisiin rakennuksiin, joista kaikista on oma lainsäädäntönsä. Kyseiseen lainkohtaan tehtiin 1.1.2025 voimaan tullut tekninen muutos muuttamalla viittaukset maankäyttö- ja rakennuslakiin viittauksiksi alueidenkäyttölakiin, mutta sisällöllisesti lainkohta perusteluineen on pysynyt täysin samana.

Kirkollisen rakennuksen suojelusta määrätään siis kirkkolaissa. Yleisen säädöshierarkian mukaisesti kirkkolaki erityislakina syrjäyttää yleislain ja sen säännökset. Laissa rakennusperinnön suojelemisesta 3 §:ssä sekä lain esitöissä lausutaan nimenomaisesti, että ko. lakia ei sovelleta evankelisluterilaisen kirkon kirkollisiin rakennuksiin. Kirkollisen rakennuksen suojelusta ei voida päättää rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla tai siihen kirjatun perustein, vaan sen tulee tapahtua kirkkolain tarkoittamassa järjestyksessä ja sen mukaisin perustein.

Kun päätöksentekovalta kirkollisen rakennuksen suojelusta on kirkkohallituksella, Kaavin kunnanvaltuustolla ei ole ollut lakiin perustuvaa toimivaltaa tehdä päätöstä Kaavin kirkon suojelusta.

3.2. ASEMAKAAVAAN OTETUT SUOJELUMÄÄRÄYKSIÄ EI OLE PERUSTELTU, JA NE OVAT MAANOMISTAJAN KANNALTA KOHTUUTTOMIA

Asemakaavalla ei saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää (alueidenkäyttölaki 54 § 2 momentti). Asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (alueidenkäyttölaki 57 § 1 momentti). Asemakaavan suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia (alueidenkäyttölaki 57 § 2 momentti).

Kaavin kirkonkylän asemakaavan päivittämisprosessin tarkoituksena on ollut asemakaavan ajantasaistaminen ja päivittäminen sekä osallistumissuunnitelmassa kuvatut tekniset ja selkeyttävät muutokset. Tarkoituksena on ollut tehdä ainoastaan pienimuotoisia päivityksiä asemakaavaratkaisuihin.

Voimassa olevassa Kaavin kirkonkylän yleiskaavassa tai kirkonkylän ajantasa-asemakaavassa vuodelta 2011 Kaavin kirkkoa tai sen ympäristöä ei ole katsottu millään tasolla merkittäväksi rakennussuojelukohteeksi. Aiempiin vahvistettuihin oikeusvaikutteisiin kaavoihin verrattuna nyt tehty muutos on radikaali ja pääosin perustelematon.

Kaavapäätöksestä ei käy ilmi, mitkä ovat Kaavin kirkon SR-merkinnän oikeudelliset perusteet. Päätöksestä ei selviä, perustuuko merkintä alueidenkäyttölain 57 §:n 2 vai 3 momentin määräyksiin ja millä nimenomaisilla syillä rakennusta pidetään suojeltavana suojelustatuksella SR. Kaavaselostukseen ei sisälly rakennuksen kulttuuriarvoja koskevaa tarkastelua, vaan ainoastaan viittaukset Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheen listaukseen maakunnallisesti arvokkaista kulttuuriympäristökohteista sekä aiempaan 2020-2021 tehtyyn inventointiin. Kaavin kirkkoa ei ole mainittu varsinaisessa kaavaselostuksen maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden luettelossa (kaavaselostus kappale 4.1.1.)

Suojelumääräysten perustuessa alueidenkäyttölain 57 §:n 2 momentin määräyksiin määräysten tulee ko. lainkohdan mukaan olla maanomistajalle kohtuullisia. KHO on ratkaisussaan 2018:102 todennut, että tämä suojelumääräysten kohtuullisuus tulee jo asemakaavan laatimisprosessissa selvittää ja käyttää kohtuullisuuden arvioinnissa kokonaisharkintaa. Kaavaselostuksessa on kyllä tuotu ilmi kirkon tekniset ja rakenteelliset ongelmat sekä kirkon korjauskustannusten suuruus sekä arvioitu vaihtoehtoa, jossa kirkko purettaisiin ja rakenteista osa säilytettäisiin. Tämän jälkeen on kuitenkin todettu - kohtuullisuusarvion tekeminen laiminlyöden - valtuuston tahtotila, jonka on pitänyt ohjata myös kaavan uudelleen valmistelua, ohittaa kohtuullisuusarvioinnin ja vaatimuksen laillisista perusteista, mistä syystä kirkolle on osoitettu SR-merkintä. Näin arviointi ei ole toteutunut lain edellyttämällä tavalla.

Ensimmäisen kaavaesityksen valmisteluun sisältyvässä kaavavalmistelijan vastineessa (vastine 17.11.2023, s. 3-4) arvioitiin Kaavin kirkon merkittävyyttä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 8 §:n mukaisilla kriteereillä. Tällöin todettiin kirkon olevan harvinainen, ei alueelle tyypillinen rakennustyyppi, ei piirteiltään alueelle eikä rakentamisajalle tyypillinen, alkuperäisolemuksessaan säilynyt, ei historiallisen tapahtuman tai ilmiön todiste ja vain yhden aikajakson tuote, joka ei ilmennä historiallista kerroksellisuutta. Nämä perustelut ovat asiallisesti oikeellisia, mutta kuten edellä on todettu, rakennusperinnön suojelemisesta annettu laki ei edes koske kirkollisia rakennuksia eikä kirkollisten rakennusten

suojelua voida perustaa rakennusperinnön suojelemisesta annettuun lakiin. Kaavin kirkko on ainutlaatuinen aivan kuten kukin Suomessa sijaitseva kirkko – jokaiseen kirkkorakennukseen sisältyy sille ominaisia piirteitä, mutta tätä ei voida pelkästään pitää suojelun perusteena. Kirkko on alkuperäisolemuksessaan, koska se iältään on kirkoksi nuorehko, rakennettu vuonna 1983.

Valituksen liitteenä ovat Kaavin kirkkoa koskeva lausunto rakennuksen terveydelisistä olosuhteista ja korjaustarpeista (RTA-lausunto 8.9.2021, Sweco Oy) sekä koonti Kaavin kirkon hankesuunnitelmasta ja korjaustarpeista, (Sweco PM Oy 7.11.2023). Näiden asiakirjojen mukaan Kaavin kirkossa on merkittäviä riskirakenteita ja nykytietämyksen mukaan virheellisiä rakenneratkaisuja, jotka ovat aiheuttaneet rakennukseen jo tähän mennessä mm. kosteus- ja mikrobivaurioita. Näitä virherakenteita voidaan ainoastaan osittain korjata ilman, että kirkko jo olennaisin osin puretaan, eikä korjaustoimenpiteiden lopputuloksesta voida olla varmoja. Rakennevioista olennaisimmat ovat rakennuksen kellarikerroksen maanvastaiset eristetyt seinärakenteet, sokkeleihin kohdistuva kosteusrasitus sekä ulkopuolelta että maaperästä, rakennuksen ulkoseinien ns. Sandwich-elementit, yläpohjarakenteiden vesikatteiden puutteellisuus ja puurunkorakenteet, vesikaton muoto, joka aiheuttaa lumen ja jään paineen ja sitä kautta kattosaumojen vuodot yläpohja- ja ulkoseinärakenteisiin sekä ilmalämmitysjärjestelmä, joka siirtää epäpuhtauksia maan alla olevista betonirakenteisista kanaaleista sisäilmaan. Lisäksi rakennuksessa on todettu asbestirakenteita ja yksittäisiä korkeita raskasmetallipitoisuuksia (RTA lausunto 8.9.2021 s. 4-10).

Kirkkoa koskevien toimenpiteiden tulee olla tarkoituksenmukaisia sekä seurakunnan toiminnan, rakennustekniikan että talouden näkökulmasta. RTA-lausunnossa on todettu, että edellä kuvatun kaltaisten rakenteiden korjaaminen vaatimusten mukaisiksi ei todennäköisesti onnistu. Peruskorjauksessakin huomattava osa riskirakenteista jää, ja kaikkien rakenteiden korjaaminen merkitsisi jo sellaisia purkutoimenpiteitä, jotka olisivat ehdottoman suojeluvaatimuksen vastaisia.

Seurakuntayhtymän strategisena lähtökohtana ja tavoitteena kaikelle tilasuunnittelulle on tilojen muuntojoustavuus ja monikäyttöisyys sekä monitoimisuus. Kaavin kirkko ei edellä kuvattujen korjausvaateiden vuoksi voi palvella seurakunnan toiminnallisia tavoitteita eikä sen säilyttämistä toiminnan kannalta tarpeettomana suojelukohteena voida pitää seurakuntayhtymälle kohtuullisena. Kirkon peruskorjauskustannukset olisivat Sweco Oy:n antaman arvion mukaan n. 4,5 miljoonaa euroa vuoden 2023 hintatasossa. Kaikkia kirkon riskirakenteita ei pystyttäisi korjaamaan, (Sweco, koonti Kaavin kirkon hankesuunnitelmasta ja korjaustarpeista). Kustannukset olisivat kohtuuttomat suhteessa siihen, että korjaustoimenpiteistä huolimatta toimivien, rakenteellisesti terveiden tilojen toteutuminen on hyvin epävarmaa.

Kaiken edellä kuvatun perusteella sekä ottaen huomioon seurakunnan toiminnalliset tarpeet sekä terveellisten ja turvallisten toimitilojen tarve vaatimus kirkon säilyttämisestä suojelullisin perustein on kohtuutonta.

Jos rakennus on suojeltu alueidenkäyttölain 57 §:n 3 momentin nojalla, sen omistajalla on mahdollisuus saada korvausta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 13-15 §:ien perusteella. Korvausvelvollisuus on muiden kuin valtakunnallisesti merkittävien kohteiden suojelun osalta kunnalla. Julkisyhteisö ei ole oikeutettu korvaukseen, jolloin suojelupäätöksen perustuessa 57 §:n 3 momentin soveltamiseen seurakuntayhtymällä ei edes olisi oikeutta korvaukseen. Tällöin

kysymys olisi ilmeisestä kohtuuttomuudesta, mikä taas on vastoin alueidenkäyttölain yleisiä periaatteita.

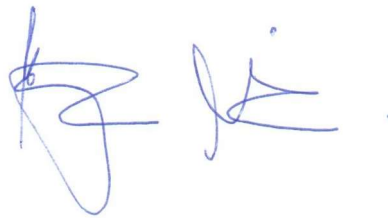
4. LOPUKSI

Edellä esitetyn perusteiden mukaan kunnanvaltuustolla ei ole ollut toimivaltaa päättää kirkollisen rakennuksen suojelusta, vaan kirkollisten rakennusten suojelusta päättää kirkkohallitus. Päättöstä kirkon suojelusta ei ole perusteltu eikä suojelulle ole alueidenkäyttölain tarkoittamia perusteita. Päättös on rakennuksen omistajan kannalta kohtuuton. Kaikilla näillä perusteilla asemakaavan vahvistamista koskeva päätös tulee siltä osin kuin Kaavin kirkolle on kaavassa annettu SR-merkintä lainvastaisena kumota.

Kuopion evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä

LAATI

Saarijärvi 27.5.2025

Mirja Niemi
Varatuomari, Saarijärvi
T:mi Oikon

Liitteet

1. Jäljennös Kaavin kunnanvaltuuston pöytäkirjasta 27.5.2025, 87 § sekä sen liitteet (2-11)
2. kaavaselostus 1.2.2023
3. asemakaavakartta 12.3.2025
4. ehdotusvaiheen 2 palaute ja vastineet 12.3.2025
5. ehdotusvaiheen palaute ja vastineet 17.11.2023
6. ehdotusvaiheessa 1 saadut lausunnot ja muistutukset
7. ehdotusvaiheessa 2 saadut lausunnot ja muistutukset
8. kaavaselostus 12.3.2025
9. luonnosvaiheen palaute ja vastineet 1.2.2023
10. luonnosvaiheessa saadut lausunnot
11. neuvottelumuistio Kaavin kunta ja Järvi-Kuopion seurakunta
12. Kaavin kirkonkylän ajantasa-asemakaava (12102011)
13. Kaavin kirkonkylän yleiskaavan kartta, kaavamerkinnot ja -määräykset (kv18122018)
14. Lausunto Kaavin kirkon terveydellisistä olosuhteista ja korjaustarpeista, Sweco Asiantuntijapalvelut Oy 8.9.2021
15. Koonti Kaavin kirkon hankesuunnitelmasta ja korjaustarpeista, Sweco PM Oy 7.11.2023

16. Jäljennös pöytäkirjanotteen toimittamista koskevasta sähköpostista
17. valtakirja
18. jäljennös Kuopion evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän yhteisten tehtävien johtosäännöstä (13 §, hallintojohtajan valtuus antaa oikeudenkäyntivaltakirjat)